

CESTY BOŽSKEJ MÚDROSTI

Inšpiratívne duchovné idey pre 3. tisícročie

Michal Kost

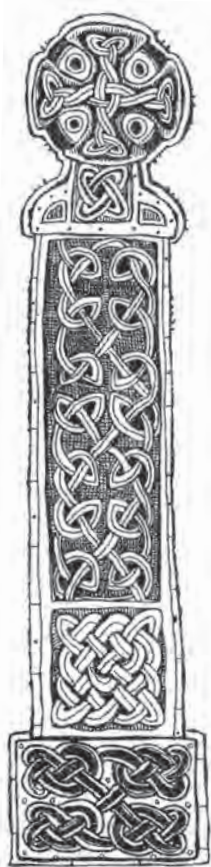
CESTY BOŽSKEJ MÚDROSTI

Inšpiratívne večné idey pre 3. tisícročie

Michal Kost'

CESTY BOŽSKEJ MÚDROSTI

Inšpiratívne večné idey pre 3. tisícročie

Michal Kost'

Jazyková korektúra: Mgr. Lenka Volčková,

Mgr. Lenka Pirová

Obálka: Bc. Róbert Udič

Grafická úprava: Bc. Róbert Udič

Ilustrácie: Pawel Kolodziejski, Modlítwa Celtów,

Wydawnictwo „M“ Kraków, 2002

Fotografie, mapa: www.kdc.sk

Vydal: ©2026 Tlačiareň svidnícka, s.r.o. pre Anna Kostová
Carpathian centrum Byzantion Ladomirová

Prvé vydanie

Tlač: Tlačiareň svidnícka, s.r.o., Svidník

ISBN PDF 978-80-570-7972-9

Глаго́ла ѿмѹ́ Исꙋсѣ:
 Ёзѹ́ ѿсмѹ́ пꙋть ѿ исти́на ѿ живо́тъ:
 никтѹ́же прїидетѹ́ ко ѿтцꙋ́
 то́кмꙋ Мнѹ́ю: / Ёѹ́^ѿ, /

Ježiš mu riekol: Ja som
 cesta i pravda i život. Nik
 neprichádza k Otcovi, ak
 len nie skrze mňa. (Ján, 14,6)

Isus jomu povív: Ja doroha,
 pravda i život. Nichto ne môže
 prísť k Otcovi inšak, len čerez
 mene. (Joan,14,6) *rusínsky*

Dicit ei Jesus: Ego sum via,
 et veritas, et vita: Nemo venit
 ad Patrem, nisi per Me.
 (Johanus 14,6)

Obsah

POĎAKOVANIE	8
-------------------	---

I. LIST KREŠŤANSKÝM CIRKVÁM A HĽADAJÚCIM S KREŠŤANSKÝMI KOREŇMI.....	9
---	---

* EZOTERIKA - PARADIGMATICKÝ CIVILIZAČNÝ PILIER 3. TISÍCROČIA	11
* SPOLOČENSKÁ DESTABILIZÁCIA A CHAOS = KLIMATICKÉ ZMENY + PLYTVANIE ZDROJMI	14
* KARMA - DÔSLEDOK NAŠICH NESPRÁVNÝCH ČINOV	15
* EXISTUJÚ DVOJE DEJINY SVETA PREBIEHAJÚCE PARALELNE	17

Prvá časť: CESTY K NAJvyššiemu

II. MOJŽISOV BOH.....	21
-----------------------	----

* BIBLICKÁ EVA - „LEGITÍMNY“ NÁSTROJ PONIŽOVANIA ŽIEN	22
* DOKTRÍNA MÝTU PRVOTNÉHO HRIECHU	23
* TRI PRÚDY ŠÍRITEĽOV JEŽIŠOVHO UČENIA	23
* HISTÓRIU PÍŠU VÍŤAZI	24
* KONŠTANTÍNOVA DONÁCIA - NEGATÍVNE ZMENILA CHOD ZÁPADNÝCH DEJÍN	25
* PÁPEŽSKÝ ÚRAD - TEOKRATICKÝ SUPERŠTÁT	26

III. BOH JE LÁSKA.....	28
------------------------	----

* DESPOSYNI (MAJSTROVI ĽUDIA) - RODOVÁ LÍNIA POCHÁDZAJÚCA PRIAMO OD JEŽIŠA	28
* „KACÍRSTVO“ KATAROV - ZATLAČENÉ DO PODZEMNÉHO PRÚDU	31
* OSOBNÁ GNÓZA MÁ PREDNOSŤ PRED AKOUKOLIEK VONKAJŠOU HIERARCHIOU	32

IV. A. MYSTIKA.....	37
---------------------	----

* MYSTICKÁ CESTA	38
* MYSTICIZMUS	40
* SEDEM STUPŇOV MYSTICKÉHO OČIŠŤOVANIA A SEBAPOZNÁVANIA	41

IV. B. KREŠŤANSKÁ MYSTIKA.....	43
--------------------------------	----

* APOKRYFY - POSVÄTNÉ MYSTICKÉ SPISY	44
* ASKÉZA - PROSTRIEDOK OČISTENIA (KATARZIE)	45

* VELKÍ KŘEŠŤANSKÍ MYSLITELI	46
* BYZNATSKÍ OTCOVIA CÍRKVI - PATRISTI	47
* NAJZNAMEJŠÍ BYZANTSKÍ MYSTICI – D. AREOPAGITA, PALAMA,....	50
* NIČENIE IKON – OBRAZOBORECTVO (IKONOKLAZMUS V R. 730 – 842)	55
IV. C. ASKETICKÁ PÚŠŤNA DUCHOVNOSŤ	56
* SEDEM NAJVÝZNAMNEJŠÍCH ASKÉTOV PÚŠTNEJ MYSTIKY	57
* ŽIVOT PUSTOVNÍKA	61
* DUCHOVNÁ CESTA IZÁKA SÝRSKEHO	63
* DUCHOVNÁ PÝCHA A STIGMY MYSTIKOV	64
* VZÝVANIE BOŽIEHO MENA	64
* POZNANIE BOHA	65
IV. D. ISLAMSKÝ SUFIZMUS	67
* ZÁHRADA AKO VERZIA INÉHO SVETA	68
* EXKOMUNIKAČNÁ BULA RÍMA (KONŠTANTÍPOL, 17. JÚL 1054)	69
* BOŽSKÝ POSOL RÚMÍ - UČITEĽ PREBUDENIA	70
* EZOTERICKÁ DIMENZIA POSOLSTVA ISLAMU (TARÍQA)	71
* ASKETICKÉ PRAKTIKY A PRAVIDLÁ RÚMÍHO CESTY	75
IV. E. NÁBOŽENSTVÁ, TEOLÓGIA A MYSTIKA.....	80
* CESTA NÁVRATU K BOŽSKÉMU	82
* ČO JE VLASTNE BOH?	83
IV. F. EPILÓG K PRVEJ ČASTI	84

Druhá časť: **FILOZOFICKÉ CESTY K VEČNEJ MÚDROSTI**

VI. A. FILOZOFIA A KŘEŠŤANSTVO	88
* PRAVDA – DOBRO – KRÁSA	91
* RÍMSKE KOLOSEUM – ÚSPEŠNÝ KŘEŠŤANSKÝ PRAVZOR	92
* FILOZOFICKÉ ŠKOLY A KŘEŠŤANSTVO	92
* KŘEŠŤANSKÝ NOVOPLATONIZMUS (ORIGENES A SV. AUGUSTÍN)	96
V. B. STOICIZMUS – ŽIVOTNÁ FILOZOFIA NOVEJ DOBY?	101
* STOICKÝ KOZMOLOGICKÝ KONCEPT A PRINCÍPY ŽIVOTNEJ FILOZOFIE	103
* MÔŽEME PROSPEROVAŤ A NACHÁDZAŤ ŠŤASTIE BEZ OHLADU NA OKOLNOSTI?	104
* RÍMSKY STOICIZMUS (SENECA, EPIKTETOS, MARCUS AURELIUS ...)	106

* ZÁKLADY STOICKÉHO MYSLENIA A PRAXE	108
* IDEÁL DOBRA = SLUŽBA NAJVYŠŠÍM CNOSTIAM (CHARAKTEROVÝM ČRTÁM):	109
* ŽIVOT JE HROU A NA KARTÁCH NEZÁLEŽÍ!	110
* INŠPIRAČNOSŤ STOICIZMU PRE DNEŠOK	111

VI. C. SCHELLING A FILOZOFICKÉ PRINCÍPY EZOTERIKY 112

* ZÁKLADNÉ CIELE EZOTERICKEJ FILOZOFIE	113
* DUCH PRAVDY	114
* INTERPRETÁCIA FILOZOFICKÉHO KONCEPTU SCHELLINGA	115

VI. D. ČLOVEK MÁ DVE „JA“ 123

* PROZRETELNOSŤ – OSUD, SLOBODA, UMENIE – VEDA	126
* TORZO MYŠLIENOK ZO SCHELLINGA	127

VI. E. HARTMANNOVA KRITICKÁ REALISTICKÁ FILOZOFIA ... 130

* SVETOVÝ DUCH	132
* DIMENZIE REÁLNEHO BYTIA	133
* BOŽSKÉ PRŮDY ABSOLÚTNEHO IDEÁLNA DIMENZIAMI	135
* UČENIE O KATEGÓRIÁCH	135
* PÄŤ ZÁKONOV VRSTVENIA	137
* UNIVERZUM – PRŮD ŽIVOTA	138
* VZOSTUPNÁ HIERARCHIA SÚCNA	139

VI. F. HERMETICKÁ FILOZOFIA..... 141

* 1) ZÁKON MENTALIZMU – VŠETKO JE DUCHOVNEJ PODSTATY - VŠETKO JE MYSEĽ	143
* 2) ZÁKON ANALÓGIÍ (HLADAJ OBDOBNÉ, PODOBNÉ, ZHODNÉ)	144
* 3) ZÁKON VIBRÁCIÍ - PRINCÍP RYTMU; NIČ SA NENACHÁDZA V POKOJI, VŠETKO SA POHYBUJE, VLNÍ	145
* 4) ZÁKON POLARITY – KAŽDÁ PRAVDA JE IBA POLOPRAVDOU – VŠETKO JE PODVOJNÉ	146
* 5) ZÁKON RYTMU (PERIODICITY) - KOMPENZAČNÝ ZÁKON JE SÚČASŤOU VŠETKÝCH PREJAVOV RYTMU	146
* 6) ZÁKON KAUZALITY – PRINCÍP PRÍČINY A ÚČINKU	147
* 7) ZÁKON POHLAVÍ – BEZ KTORÉHO NIE JE MOŽNÉ ŽIADNE TVORENIE	148

VII. A. ETIKA - SKÚMANIE HODNÔT DOBRA 149

* ETIKA MÚDREHO (SVÄTÉHO)	152
* APRIÓRNOŠŤ UNIVERZÁLNYCH HODNÔT	154
* ETIKA = DOBRO	155
* EGOIZMUS & ALTRUIZMUS	157
* KONANIE (ČIN) = SITUÁCIA + POSTOJ A NAŠE ROZHODNUTIE	158

* KARMA – DÔSLEDOK NAŠICH ČINOV	159
* ČLOVEK – ZNEČISTENÉ AŽ ZASTRETÉ ZRKADLO NAJVYŠŠEJ SKUTOČNOSTI	160
* ŠŤASTIE – BLAŽENÁ MÚDROŠŤ	160
VII. B. ESTETIKA	162
* UMELEC – POSOL KRÁSY	164
* UMENIE – INTUITÍVNY TVORIVÝ PROCES LUDSKÉHO SRDCA A CHARAKTERU (ÉTOSU)	165
* MEMORANDUM NEW AGE V UMENÍ	167
Tretia časť: APLIKOVANÁ EZOTERIKA	
* MATERIALIZMUS ALEBO IDEALIZMUS?	170
VIII. A. SLOBODNÉ MYSLENIE NEMOŽE BYŤ ČÍMKOLIEK OBMEDZOVANÉ!!!	171
* LÁSKA – CESTA K SVÄTOSTI	171
VIII. B. DOBRO, ZLO A BOH.....	172
VIII. C. ZMENA – ZDROJ ŠŤASTIA I UTRPENIA.....	174
* „JA“ NIE JE NAŠA MYSEĽ	176
* VNÍMANIE (VEDOMIE) – ATRIBÚT NAŠEJ DUŠE	176
VIII. D. O LUDSKOM OSUDE	178
* NA CESTE K SEBAZDOKONALOVANIU	180
* SCENÁR VESMÍRNEJ DRÁMY	182
* OSUD – NAJVYŠŠÍ STRÁŽČA VEČNÉHO BOŽSKÉHO PORIADKU	185
VIII. E. VODA – NOSITEĽ BIOLOGICKÉHO ŽIVOTA VESMÍROM?	186
* HUDBA, HOVORENÉ AJ NAPÍSANÉ SLOVO VYŽARUJÚ ŠPECIFICKÚ VIBRÁCIU	187
* PRÚDENIE, POHYB, ZMENA – KOLOBEH, ZÁKLADNÝ ATRIBÚT ŽIVOTA	188
IX. SLOVO NA ZÁVER.....	190
Použitá literatúra.....	192

POĎAKOVANIE

Ďakujem manželke Anne za vytvorenie podmienok k vyše 40-ročnému štúdiu a celoživotnej príprave k napísaniu knihy. Tá je pravdepodobne mojím životným poslaním – duševným pozemským cieľom.

Vnútorňý pocit radosti a šťastia z **naplnenia cieľov pozemského života**, úspechu či zlyhania závisí od miery, akou splníme naše prijaté predurčenia, ktoré môžu, ale aj nemusia harmonizovať s naším osudom, lebo pokiaľ **osud má pasívny charakter**, predurčenie súvisí s dôverou v silu našej vôle.

Prvou zásadnou životnou indíciou čitateľovi – hľadajúcemu božskú múdrosť: „Iba silou vôle, pevnosťou charakteru, neutičajúcou túžbou po duchovnom poznaní a naplnením pozemského predurčenia môžeme vo svojom živote **nachádzať vnútorné šťastie a trvalé uspokojenie – múdrosť a blaženosť.**“

Ďakujem Prozreteľnosti za povahu „zaľatosti“ a nebojácnosti kritického hľadania, ktoré mi pomáha nachádzať viac alebo menej uspokojivé odpovede k spirituálnym aj životným cestám človeka 3. tisícročia.

Osobitná vďaka patrí Lenke Volčkovej za jazykovú korektúru. Bez jej pomoci by som to asi nedal...

I. LIST KREŠŤANSKÝM CIRKVÁM A HĽADAJÚCIM

S KREŠŤANSKÝMI KOREŇMI

Cítite stále intenzívnejšie nutkavý nepokoj a potrebu hľadať východiská z pocitu vnútornej nerovnováhy seba, ľudstva či prírody? Potom intuitívna viera v existenciu božského vo vás nevyhasla, aj keď inštitucionalizované cirkvi sú pre vás viac-menej archaické, strnulé štruktúry s mnohými chybami a neoslovujú vás? Presýtili ste sa materialistického konzumu a „vedeckého empirického poznania všetkého o ničom“?

Existuje vôbec niečo, čo by nás nemanipulovalo, pomohlo blúdiaceho pozemského pútnika usmerniť na ceste životom - **bližšie k prameňom božskej múdrosti** a zmysluplne naplnilo naše individuálne emocionálne, intelektuálne a predovšetkým duchovné potreby?

Vedzte, že **stojíme na prahu novej éry zásadnej zmeny** a výzvou doby je kvalitatívny prelom omnoho významnejší, akým bolo napríklad veľmi progresívne a obdivované renesančné obdobie, v novoveku porovnateľné snáď iba so vznikom kresťanstva a pádom všemocného rímskeho impéria. Zmeny budú pre skostnatených vzhliadajúcich sa v minulosti bolestné až fatálne, ale pre mnohých flexibilnejších a vytrvalo hľadajúcich určite zvládnuteľné a plné radostnej nádeje. Potrebujeme si však uvedomiť a **prekonať určité umelo vytvorené a pochybné kresťanské teologické stereotypy a ich inštitúcie odovzdané nám údajne cez apoštolov Ježišom**, ako určujúce až hlúpe dogmatické limity s nekončiacimi karmickými dôsledkami pre kresťanský svet. „*Po ovocí ich poznáte...!*“ (Matúš 7:15-20)

Žiaľ, hierarchovia cirkvi zhnité plody svojich činností „v záujme cirkvi a jej ovečiek“ väčšinou prehliadajú, zelené až nahnilé mnohokrát vydávajú za sväté a v pokrivenom zrkadle kolektívneho aj osobného egoizmu a chamtivosti nevidia reálnu skutočnosť stojatých a zapáchajúcich vôd, ktorou infikujú ďalšie a ďalšie generácie fanaticky oddaných ovečiek, ktorých je ale stále menej. Samí nevojdete a iných nevpustíte!

Ak vnímanie seba a svojho globálneho okolia nezmeníme a nerozšírime perspektívu slobodnej ľudskej mysle bližšie k prameňom univerzálnej božskej múdrosti a nezačneme **prijímať realitu menej obmedzeným, vedomejším, radosnejším, božskejším spôsobom**, potom vrcholovému manažmentu cirkví aj ich najvernejším hrozí totálny krach. Iba ten kto dokáže kriticky sebareflexívne stoicky pozorovať a **poznávať cez seba božské pravdy**, získa v transformačnej dobe schopnosť využiť v nás existujúci vnútorný osobnostný potenciál k duchovnému rastu a cnostiam, ktoré nás ráz môžu oslobodiť od zacyklených kríz, utrpenia a vojen. Prirodzenou otázkou je, kde sa nachádzajú a ako prísť k potrebným informáciám a nezablúdiť na ceste pri hľadaní božskej múdrosti?

Odpoveď je ľahká – smer hľadania je vyjadrený titulom knihy, avšak cesty naším bludiskom zvaným život na jej pochopenie a naplnenie sú mnohovrstevné a mnohoalternatívne a všetko závisí iba od nás – nášho vlastného smerovania a **úsilia pri naplňovaní potreby duchovného poznania**. Preto cieľom knihy je relatívne odosobnene sprostredkovať čo možno najvšeobecnejší a objektívny pohľad na nezastaviteľné, dynamicky sa rozvíjajúce ezoterické prúdy a zároveň poskytnúť hľadajúcemu aj určité „orientačné menu“. Ktorú z možností si vyberiete, záleží iba na vás, avšak konečný cieľ je dosiahnuteľný iba pre absolútne odhodlané a vytrvalé individuality. **Pravdou je, že cirkvi prioritizujú „svoje“ svetské záujmy** a žiadna z cirkví kľúče k dverám do nebeských sfér nevlastní, skôr naopak a plody ich činnosti v dejinách ľudstva aj v súčasnosti sú veľmi pochybné.

Aby sme **idey návratov ku kresťanským koreňom** mohli správne pochopiť a inovatívne rozvíjať ich myšlienky v 3. tisícročí, je potrebné si uvedomiť a prekonať rigidné teologické dogmy, vlastnú nevedomú predpojatosť aj lenivosť, s akou obvykle vnímame a hodnotíme realitu a hlavne každý musíme začať od seba (človek-kresťan aj cirkev). My sme organická súčasť multidimenzionálneho vesmírneho poriadku (hmotného, jemnohmotného a duchovného) a naše neduhy či príčiny utrpenia vznikajú v dôsledku disharmonických činov k prírode, k blízkym (vzťahy) aj spirituálnym myšlienkovým svetom.

Rôzne formy nami prežívaného utrpenia nie sú v žiadnom prípade z vôle Božej, ale sú iba nástroje k pochopeniu, korekcií a maximálne novej harmonizácii (nachádzania rovnováhy) nášho konania **na ceste k Najvyššiemu** a pri prekonávaní „skanzenizácie“ kresťanstva a bludiska nástrah pôžitkov pozemského zmyslového života, ich korigovanie na ceste k božským univerzálnym zákonitostiam. Cieľom je cez mnohé až takmer nikdy nekončiace kroky (pokus-omyl) sa kvalitatívne posúvať vyššie dimenziami univerza až po **návrat domov – k Bohu**, ktorý ale v žiadnom prípade nie je sivovlasý bradatý dedko z našich rozprávkových predstáv. Nesleduje, nekontroluje, netrestá a „nevládne nám z neba“, ale

je vo vnútri každého z nás – povedzme že najbližšie k nám je identifikovateľný v našom charakte a svedomí.

Pri hľadaní osobnej duchovnej cesty a k upevneniu možno už intuitívne vnímaného, veľmi krehkého a rodiaceho sa osobného presvedčenia chcem prispieť, aj preto možno tá celoživotná námaha a vnútorná istota, že to má určitý význam aspoň pre niekoľkých. Upozorňujem však, že ezoštúdiom vás čaká ešte viac otázok a pochybností, ale aj radosti pri úspechoch v trpezlivom postupe mnohoúrovňovým labyrintom duchovného poznania. Externé, mnohokrát veľmi pokrytecké prístupy „mumifikované modly“ cirkvi a veriacich sa dlhodobo ukazujú neefektívne až scestné, aj keď v žiadnom prípade ich nie je možné absolútne zatracovať a žiaľ, každý máme svoju cestu, pretože **existujú staré aj mladé duše**.

Ezoterika - paradigmatický civilizačný pilier 3. tisícročia

Tradičné vedy obmedzujú rozsah možného poznania iba na javy, ktoré môžeme skúmať pomocou ľudských zmyslov. Inými slovami – podoba reality a fyzická ľudská bytosť nie sú nič iné ako iba ich materiálnymi prejavmi. Čokoľvek tento rámec presahuje, spadá do oblasti nadprirodzena (*metafyzická*), mýtov, bájí a viery. Dnes vo verejnom priestore jedine **ezoterická náuka je cestou** usilujúcou sa dať priestor pre Ježišom nám sľubovaný príchod DUCHA PRAVDY a čo možno najčistšie a najhlbšie možné pochopenie božských duchovných právd, pojmové uchopenie a aspoň čiastočne objektívne vysvetlenie duchovných javov a nevysvetliteľných fenoménov.

Ezoterika - základná spoločenská veda (abeceda života), som o tom hlboko presvedčený, je a bude principiálnym paradigmatickým civilizačným pilierom 3. tisícročia – **inej cesty z nekončiacich až fatálnych teologických protirečení niet**. Najväčší potenciál pozitívnej zmeny s čo najmenším „civilizačným utrpením“ môžeme nachádzať v implementácii ezoterických ideí. Kde a akých? Asi prekvapím mnohých, že pri správnej interpretácii či reinterpretácii ich dokážeme nájsť v predkresťanskom období a my, kresťanský zmýšľajúci predovšetkým v Ježišovom učení, ale už nie toľko v Pavlovom či filozofii Tomáša Akvinského. Vidím možnú svetlú cestu pravdy kresťanstva budúcnosti, možnej ale iba vtedy, ak **farizejské pokrytectvo stáročiami ukotvované v manipulatívnej dogmatickej viere nahradíme skutočnými božskými ideami**, a ak dokážeme duchovne poznanie prijať z eticky a esteticky čistejšieho a univerzálnejšieho zdroja božskej múdrosti. Mýliť sa je ľudské, ale omyly obhajovať stáročiami a tisícročiami je znakom pretrvávajúcej **malosti predstaviteľov cirkvi!**

Z hľadiska dejinného vývoja kresťanstva môžeme považovať práve reformačné hnutie, v určitej historickej epoche, za nositeľa záchrannej vlajky kresťanstva,

vďaka ktorému, za ich veľkých ľudských obetí, nedošlo k totálnemu civilizačnému kolapsu rímskeho katolicizmu už skôr. Protestanti nastavili zrkadlo Rímu a ukázali nám cestu k slobode myslenia a z ich zdravých plodov v Európe i vo svete žneme dodnes. Úžasný božský kresťanský mysliteľ Schelling už pred dvesto rokmi predstavil cestu, ktorú cirkvi nie sú ochotne využiť a ktorá vedie aj cez svätého Augustína až k Platonovi. Možno niekoho prekvapí, že po všeobecnej až hrubej kritike cirkvi, či už ste veriacim alebo ateistom, že najhutnejšia ezoterická božská mnohovrstevnosť je pre nás vyjadrená práve v Ježišovom učení a aj veľmi známom výroku, ktorého rôzne variácie sa často opakuje v podobenstvách? ***Kto má oči, nech vidí, a kto má uši, nech počuje!*** V preklade do súčasného jazyka – ak ste kriticky hľadajúci a dostatočne vnímavý (empatický) k sebe samému, blíznym a svetu potom dokážete chápať veci a javy v širších súvislostiach. Postrehnúť a vnútorne pochopiť mnohovrstevnosť duchovného textu a jeho aplikačnú rovinu – fyzickú, emocionálnu, intelektuálnu a pri dôslednom skúmaní predovšetkým hlbšiu univerzálnu duchovnú pravdu výroku, podobenstva, obrazu, eseje, legendy či mýtu, ktorým jednotlivcom **božské transcendentno cez svojich fyzických prostredníkov, ale aj naše svedomie, umeleckú a intelektuálnu tvorbu dáva nepretržité impulzy k harmonizácii našej osobnej, cirkevnej aj spoločenskej životnej cesty smerom k Najvyššiemu.** Z tohto vyjadrenia potom môžeme vydedukovať aj jednoznačný záver: **Ježiš bol ezoterikom**, v žiadnom prípade nie exoterikom (kladúci primárny dôraz na vonkajšie obrady a rituály), ako nás o tom stáročiami presviedčajú hierarchovia kresťanských cirkví. Pretože duchovné učenia sú nástrojmi, nie totemami. Z bezradnosti si pomôžem všeobecne platnými slovami: *Tak sa na cirkvách napĺňa Izaiášovo proroctvo: »Budete počúvať, a nepochopíte, budete hľadiť, a neuvidíte. Lebo otupelo srdce ...« (Mätúš, 13:13-15)*

Ezoterika nie je žiadna „novoodhalená pravda“ vyžadujúca slepú oddanosť a vieru. Je to božskými pravdami penetrovaný **večný myšlienkový systém božskej múdrosti**, ktorý vo svojom prístupe k 3D realite obsahuje prvky a mechanizmy umožňujúce človeku vyskúšať si ich takpovediac na vlastnej koži (poznatie na základe osobnej skúsenosti) a overiť si tak jeho obsah a pravdivosť prostredníctvom **osobnej praxe**. Ezoterika odкрýva a bližšie k božskej pravde výrazne zrozumiteľnejšou formou prináša intenzívne hľadajúcim **návody na ceste k prameňom božskej múdrosti**. Ezoterika zrozumiteľnejšou formou posúva obzory duchovného poznania na vyššiu kvalitatívnu úroveň a spiritualitu uchopuje a snaží sa ju definovať nedogmatickými „exaktnejšími“ prostriedkami. Prirovnal by som to k vzniku ešte pomerne mladej vedy sociológie a jej pojmového aparátu, ale na druhej strane sociológia v rodiacej sa ezoterickej náuke, z ktorej

všetko v materiálnej sfére pochádza, je iba úzkym segmentom aplikovaného duchovnejšieho poznania. Indície k „skrytým“ prameňom večnej božskej múdrosti sa ako Ariadnina zlatá niť tiahnu históriou aj súčasnosťou po celej planéte. Mnohé torzovité, často interpretačne „zašpinené“ **univerzálne duchovné pravdy** učia náboženstvá, duchovní učitelia, filozofi a vyjadrujú ich vo svojich prácach umelci aj vedci, ale iba **osobný duchovný rast cez individuálne získané ezoterické poznanie a predovšetkým duchovná prax** nás privedie k cieľu ľudskej existencie, kde úspešne došiel **božský Ježiš** a priblížili sa mnohí mystici. Z obrovskej plejády indícií, metód, techník a najmä ideových podnetov (podobenstiev) ezoterika dekoduje a každému trpezlivo hľadajúcemu poskytuje množstvo impulzov a alternatív pri výbere „osobného, najlepšie nepersonifikovaného sprievodcu“ pri realizácii **vlastnej cesty – návratu domov k Bohu**. Napríklad aj prostredníctvom pochopenia a naplnenia podobenstva biblického príbehu o márnotratnom synovi (*Lukáš, 15:11–32*). Obsahovo presnejšie je vyjadrenie v preklade evanjelia v cirkevnoslovanskom jazyku byzantských kresťanských cirkví – **návrat domov bludného syna (dcéry)**. Pokiaľ márnotratnosť v nás evokuje viac stratu hmotnejších hodnôt, blúdenie vyjadruje náš hlbší **duševný stav bezradne túlajúceho sa, hľadajúceho pozemského pútnika** až ku dnu duchovnej priepasti klesajúceho, ale intuitívne cítiac, že cesta existuje. **Túžobne hľadajúci** potrebuje cez rozvoj spirituálnych schopností, pevnú vôľu a získanie duchovnej sily odraziť sa od pomyselného dna a nachádzať cestu k návratu. Áno, od Boha sme vyšli a k Nemu sa vraciame. Ďalšia Ježišova indícia „za milión“: **„Ja som cesta, pravda i život“** (*Ján, 14:6*). Iba obsah – teda to, čo nám tým autor chcel „povedať“ – správne pochopiť a vlastnou praxou dokázať naplniť! Ak by to biskupi a kňazi vedeli, nenachádzali by sa cirkvi a ich predstavitelia v stave hlbokej krízy a v prehlbujúcom sa bezvýchodiskovom úpadku, úbohosti a rigidnej skostnatenosti bludného a márnotratného syna. **Práve takými sa vo svojej dobe Ježiš pohoršoval!** Žiaľ, objektívne vidíme, že tadiaľ optimálna cesta k Jedinému nevedie a ak, tak iba veľmi výnimočne.

Na základe určitých indícií chcem veriť, že stáročia zblúdilé rímske pápežstvo už končí a po nádejnej Františkovej perióde (z argentínskeho konca sveta) prichádza dúfam spirituálne a intelektuálne ešte úspešnejšie **augustínske obdobie návratu ku koreňom kresťanstva** svätého Augustína, Origenesa, kapadockých otcov,... Som ale veľmi skeptický k schopnosti spustenia hlbších katarzných a transformačných procesov v cirkvách a nedokázal by to dnes ani sám Ježiš, ktorého by sme ako rozvracača a revolucionára obrazne povediac opäť ako naši starší bratia vo viere pred dvetisíc rokmi - ukrižovali.

Spoločenská destabilizácia a chaos = klimatické zmeny + plytvanie zdrojmi

Úpadok kresťanstva, narastajúca spoločenská destabilizácia, klimatické zmeny, autoritárske tendencie vo svete, hedonizmus aj v cirkevných kruhoch a plytvanie zdrojmi euroatlantickú civilizáciu tlačia na „smetisko dejín“ a k chaosu podobnému pádu Rímskej ríše. Ak nechceme skončiť ako mnohé „večné impéria a ich vodcovia“ pred nami, **podrobme sa interdisciplinárnej kritickej sebareflexii**, osobnej aj spoločenskej, a intenzívne hľadáme aspoň čiastočne inovatívne východiská. Som presvedčený, že ľudstvo „aj keď s odretými ušami“ to v ďalších stáročiach dokáže.

V prvom rade sa snažme o **tolerantnejší, súcitnejší, pokornejší prístup** pri rešpektovaní pluralitných názorov a inakosti. Mali by sme absolútne vypustiť zo svojho slovníka stáročia používaný zastrašujúci **manipulatívny negativizmus** a nahradiť ho prijateľnejšími označeniami, napríklad v zátvorke vyjadrenými alternatívnymi termínmi. Výskyt hanlivých slov, ako sú *pohanský* (predkresťanský), *sekta* (nositeľ zdôvodnených manipulatívnych idey), *heretik* (osoba s alternatívnym názorom), *okultný* (skrytý, vnútorný), v „zúrivom diabolskom boji temna v cirkvách“, aj keď iba v texte či slovnom prejave, svedčia o túžbe po udržaní stavu hedonistických výhod a svetskej moci minulosti, využívaním konšpirácií a tendenčnosti **cez šírenie strachu a nenávisť** vyúsťujúceho v nepredstaviteľný fanatizmus, utrpenie a vojny. Sebakriticky, kto z nás je bez viny, nech prvý hodí kameňom, aj kňazi – naši duchovní otcovia, sú ako politici zrkadlom svojich ovečiek, o obdiv ktorých nechcú prísť.

Ako dušou absolútny Byzantínek si neodpustím ešte jednu analógiu. V mnohých aspektoch spoločenského života a geopolitickej koexistencie sa dnes žiaľ nachádzame tam, kde Byzancia bola už v druhej polovici 1. tisícročia, keď v latinskom svete zavládlo vyše tisícročné barbarské mocenské obdobie temna. Turkotárske a arabské kmene expandovali a ďalšie svetové náboženstvo - islam sa stávalo stále vplyvnejšou silou nielen v arabskom svete. Možno sa to dotknutým „kacírsky“ zle číta, ale v makropohľade je to holý fakt. **Chrám Božskej Múdrosti (Hagia Sofia)** v Konštantínopole (dnešný Istanbul) bol postavený za vlády cisára Justiniána I. Veľkého a vysvätený 27. decembra 537 n. l. Kde sme už možno mohli civilizačne aj duchovne byť, ak by si západoeurópsky latinský svet nezvolil „peklo na zemi“ aj vrátane dodnes oslavovaných križiackych vojen? A vôbec – počuli ste niečo pozitívne o Carihrade (slovanský názov Konštantínopol)? Uvedený byzantský chrám-cerkva v Istanbule je indícia, maják či symbol mementa, nádeje aj dôkaz sily božského transcendentna pôsobiaceho v človeku. Matka v starozákonnom biblickom spore o vlastné dieťa bola ochotná sa ho radšej vzdať než ho rozpoliť. Ktorá z kresťanských cirkví by bola schopná dnes takej obete?

Živý kontakt s večne transcendingúcim božským v nás je prejav pokojnej, **mäkkej sily** a láskavý vzťah k človeku (aj blúdiacemu), prírode, svetu. V žiadnom prípade nemôže byť bezbrehou láskou či extrémnou fatalistickou odovzdanosťou, ale rozumným uplatňovaním princípov „hodvábnej sily“ v spoločenskej, ale aj vojsko-politickej oblasti. **Globálne prekonanie civilizačných kríz** je v budúcnosti možné iba zbavením sa antropocentrického (*človek je mierou všetkých vecí a javov*), koristníckeho prístupu k prírode a človeku (*spravodlivosť je to, čo prosperie silnejšiemu*, viď agresívne putinovské Rusko) a tiež vtedy, ak náš **vzťah k životu** ako celku bude striednejší (zdržanlivejší, vďačnejší, súcitnejší, pokornejší), prijmeme a precízne začneme **napiňať kódex trvale udržateľného života s posvätným vzťahom aspoň k prírode**. Prvoradým je ale udržanie európskej civilizácie slobody a opätovné postupné **získavanie posvätného úcty k všetkému živému** – to patrí k prvým krokom odrazenia sa odo dna duchovného úpadku a nachádzania optimálnejšej cesty návratu domov – k božskému Jednému. V ľudskej evolúcii bez prekonania ďalšieho veľkého ľudského utrpenia to asi nebude možné, alebo predsa?

V začiatkoch celoživotného hľadania a štúdia ma okrem iných esozoautorov „dlho trápil a provokoval“ Viktor Farkas¹⁵ a jeho publikácia *Skryté skutočnosti*. Volím podobný interpretačný a mierne popularizačný prístup, aby to bolo čitateľnejšie. Prostredníctvom pokusu o síce možno až príliš subjektívnu ezoterickú interpretáciu duchovného myslenia Schellinga a „skrytých dejín“ prebudiť v čitateľovi hlbší záujem o duchovné poznanie a nachádzanie vlastnej spirituálnej cesty. Osobitne chcem zdôrazniť, čo pre kriticky mysliaceho je samozrejmom vedomosťou, že medzi inšpiratívnosťou a manipulatívnosťou je veľmi krehká hranica. Nôž je užitočným pomocníkom, ale v rukách fanatika nebezpečným nástrojom. Rovnako tak to bude aj s umelou inteligenciou aj s ezoterikou. Každý ale **máme božské právo slobodnej voľby** (tiahne nás to k tomu, čo v nás rezonuje), ale potom bez výhovoriek aj následnú povinnosť prijať bez reptania zodpovednosť za nesprávne osobné rozhodnutia, vyrieknuté slová a činy – platí to ako pre jedinca, cirkev, rodinu, komunitu, tak aj spoločnosť. **Pravda je ale iba to, čomu veríme – naše osobné presvedčenie**. Máme právo „vidieť a počuť“, čo nás oslovuje, aj byť konfrontovaný so smerovaním či výsledkom svojho smerovania, buď k vnútornému kvalitatívnemu emocionálno-mentálnemu posunu, k blúdeniu alebo k ešte hlbšiemu pádu, prípadne až k fatálnemu pozemskému koncu.

KARMA - dôsledok našich nesprávnych činov

Karma je zdarma!? Dnes často vyslovovaná a chytľavá škodoradostná fráza. **V žiadnom prípade zdarma nie je**, je to iba dôsledok našich nesprávnych činov, na individuálnej, rodinnej aj rôznych kolektívnych úrovniach. Každý sme ná-

strojom – buď manipulovaný, ale môžeme byť aj tvorcom, virtuózom, majstrom - prostredníkom duchovného poznania. Aj Ježiš bol na púšti konfrontovaný so svojou trinástou komnatou s možnosťou voľby.

Fatalistická odovzdanosť („taká ja vôľa Božia“) vyhovuje práve **manipulátorom** a zakrýva, neanalyzuje, možno v horšom prípade ani nevie či nevidí príčiny negatívnych dôsledkov. Tu ezoterika nachádza odpoveď! Otvorte knihu náhodne alebo si vyberte esej, ktorá vás v obsahu zaujme, alebo kde sa vám otvorí kniha. Kriticky ju analyzujte a v sebe vylepšujte jej obsah. Možno to dokázate správnejšie a pre ďalších zrozumiteľnejšie, čo je moja, sebakriticky priznávajúc, komplikovanosť, čo je môj precitovaný veľký problém. Ježiš to dokázal vyjadriť geniálne jednoducho, zrozumiteľne. To je ezoterika! Vaše vnútorné (skrýté) emocionálno-intelektuálne prežívanie je tiež ezoterikou.

Čo to vlastne tá ezoterika je? Ak by náboženstvo nemalo vyšší stupeň ezoterického poznania, neprežilo by dlho svojho zakladateľa. Ľahšie je negatívne vymedzenie, ale pokúsím sa o čo najvšeobecnejšiu definíciu ezoteriky ako v súčasnosti veľmi módného, ale nie veľmi verejnosti známeho pojmu: **Ezoterika je to, čo je zmyslom ukryté, neviditeľné, ale má obrovský transformačný vplyv.** Je nositeľom prelomu (evolučného alebo revolučného) vo vnútri jedinca aj komunit či spoločnosti, ktorý sa stáva exaktne uchopiteľným javom až s odstupom času (*ex post*), až po získaní určitého stupňa nadhľadu. Za termínom sa skrýva mnoho rôznorodých fenoménov a stáročiami sa tiahnuci zápas o zachovanie mnohotisícročného duchovného poznania (paradigmy Novej doby) zameraného na duševné vnútro človeka a spoločnosti. V časoch „jednotného kresťanského názoru“ pod hrozbou upálenia bolo a žiaľ, doteraz je služobníkmi cirkvi prezentované „strašidelné okultno“ ako niečo nebezpečné, tajné až diabolské, pretože ohrozuje ich jediný správny „certifikovaný“ teologický výklad božskej pravdy. Okultné náuky boli preto v minulosti prístupné iba úzkemu kruhu zasvätencom a nimi zvoleným nasledovníkom. V súčasnosti okultizmus zahŕňa širokú škálu rôznych prúdov učenia, odborov a oblastí, súvisiacich so spiritualitou a prístupmi presahujúcimi stroho racionálne (materialistické) či teologicko-dogmatické poňatie života a sveta. Do oblasti ezoteriky patria aj rôzne náboženské systémy, akákoľvek spiritualita v najširšom zmysle slova a myšlienkové modely vedy odmietajúce už prekonanú striktnu karteziánsku predstavu (paradigmu) sveta.

Som si vedomý kontroverznosti témy a stále ešte relatívne veľmi silného „kresťanského dogmatického temna“. Vždy nejaký predvoj niečo menej pravdivé rúca a budí väčšie či menšie pohoršenie, ale **svetlo božského poznania** je v tejto dobe ľudstvu pravdepodobne už opäť priaznivejšie naklonené a Nová doba objektívneho idealizmu sa nezadržateľne blíži.

Existujú dvojce dejiny sveta prebiehajúce paralelne

Čo nechceš, aby robili tebe, nerob ty iným! Myslím tým nielen človeka, ale aj prírodu a svet. Aké ľahké, a predsa... Kto by v 4. storočí okrem cisára Konštantína veril kresťanstvu a jeho transformačnému a integračnému potenciálu? A predsa... Peter Uspenskij⁵⁵ (1878 – 1947), ruský filozof a jeden z najvýznamnejších mysliteľov 20. storočia, vyslovil unikátny názor, že v skutočnosti existujú dvojce dejiny sveta prebiehajúce paralelne.

Jedny dejiny zločinu (vrážd, násilností, lúpeží, vojen, vzbúr, genocíd, mučení...) viditeľné očami nás všetkých, bez ktorých by neexistovala história, o ktorých sa učíme v škole. Z nekonečného špaliera jej „slávnych“ tvorcov si dovoľím menovať dvoch možno menej známych, „ale zato svätých“ potvrdzujúcich túto skutočnosť:

- Španielsky fanatik **Dominik Guzmán (svätý Dominik)**, hnaný zúrivou nenávisťou ku kacírom, v roku 1216 založil mníšsky rád, ktorý v roku 1233 vytvoril krviprelieváním známou kresťanskú inštitúciu – **Svätú inkvizíciu**.
- Ultrakonzervatívny, fundamentalistický tvorca prelatury katolíckej cirkvi **Opus Dei**,⁶⁷ opäť Španiel, **Chosemaría Escrivá de Balaguer (1902–1975)**, produkt Frankovho diktátorského režimu, ktorému Ján Pavol II. v roku 1982 udelil štatút mnohonárodného prelátstva zodpovedajúceho sa priamo pápežovi. **Escrivá - „rekordér vo svätosti“** v histórii rímskeho pápežstva, keď už 6. októbra 2002 bol vyhlásený za svätého. Hanba u týchto „svätých“ je veľmi slušné slovo a stoja v dlhom zástupe s Hitlerom, Stalinom či Napoleonom. Koľko času musí prejsť, aby predstavitelia cirkví, osobitne zdôrazním moskovského patriarchu Kyrilla I. a ich ovečky boli schopní kritickej sebareflexie? Určite to bude skôr ako v prípade upálenia Giordana Bruna, lebo všetko sa neuveriteľne zrýchľuje a karmické vyrovnanie medzi zločinom a trestom už netrvá stáročia ani dokonca mnoho generácií. A inflácia svätosti pokračuje...
- **Druhé dejiny – skrytá história** – poodhalením ktorých by možno došlo k absolútnej dezilúzií, ale aj k urýchleniu katarzných procesov v západnej spoločnosti. Žiaľ, všetci veríme v legendy a mýty v takej či onakej podobe a **stabilita spoločnosti funguje na princípe spoločne zdieľanej viery**.

Napriek tomu mentálne štruktúry Novej doby, Zlatého veku či Božieho kráľovstva na Zemi nezadržateľne prichádzajú a okrem veľkých rizík vidím aj mnoho výziev a pozitívnych indícií. Koniec ďalšej epochy sa nezadržateľne blíži a nezabránia tomu ultrakonzervatívne sily cirkvi ani bezbožní materialisti či komunisti. **Krajnosti ale prinášajú „krátkodobu“ o to väčší strach, beznádej,**

vojny a utrpenia. My z ostbloku, ktorí sme boli svedkami „nemožného zrútenia“ ruského komunistického impéria a nežnej (hodvábnej) revolúcie v roku 1989 už v neexistujúcom Československu, môžeme potvrdiť, že historická chvíľa pozitívnej spoločenskej zmeny môže nastať znenazdajky a nemusí byť ani krvavá. Stačí k tomu tak málo – iba **dodržiavať Zlaté pravidlo:**

Čo chceš, aby robili tebe, rob ty iným!

Košatosť stromu ezoterického **duchovného poznania prijímané a rozvíjame cez večne transcendingúcu božskú múdrosť a jej mäkká sila je nepredstaviteľná.** Pevnosť a životaschopnosť jej koreňov, podzemných prúdov a kultúrnych prenosov je ešte úžasnejšia. Sústreďme sa na jej pre nás človeka-ľudstvo užitočné a zrelé plody a prípadné usychajúce vetvičky či konáre a nahnité plody odpadnú samé. Kresťanské cirkvi rapídne prichádzajú o vplyv, pomohlo by, ak by sa dokázali viac naladiť na večne transcendentujúcu božskú múdrosť **Ducha Pravdy.** Verte, že takí jedinci v cirkvách existujú. Preto dúfam, že sa poučíme a spoločnými silami dokážeme našim dedičom (vnukom, právnikom) na planéte vytvoriť príležitosť ešte vyše dvetisíc rokov prirodzeného myslenia, intelektuálnej slobody a mentálneho, no hlavne duchovného rastu. K tomu nám Najvyšší pomáhaj!

V Ladomirovej (rusínska dedinka v Karpatskom oblúku slovensko-poľského pohraničia).

14. január 2026

Julie Tóth

